

RECALL DE JURISPRUDÈNCIA DELS TRIBUNALS ORDINARIS

Xavier Urios Aparisi
Cap de l'Assessoria jurídica
Autoritat Catalana de Protecció de Dades

Sumari: 1. Sentència del Tribunal Suprem del 28 de febrer de 2024. Dret a la devolució de la plusvàlua, arran de la seva inconstitucionalitat, en relació amb les liquidacions fermes; 2. Sentència del Tribunal Suprem del 12 de febrer de 2024. Anul·lació de les denegacions d'autoritzacions de VTC; 3. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 8 de febrer de 2024. Pla director del litoral gironí: vulneració del principi d'autonomia local; 4. Sentència del Tribunal Suprem de l'11 de gener de 2024. Ensenyament telemàtic a alumnes no vacunats; 5. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 22 de desembre de 2023. Límits del dret d'accés a la informació pública; 6. Sentència del Tribunal Suprem de l'1 de febrer de 2024. Estabilització dels funcionaris de l'Administració local amb habilitació de caràcter nacional; 7. Sentència del Tribunal Suprem de l'1 de febrer de 2024. Aplicabilitat als processos d'estabilització d'ocupació temporal de la reserva legal per a persones amb discapacitat considerada amb caràcter general en l'article 59.1 de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic; 8. Sentència del Tribunal Suprem del 29 de febrer de 2024. Ús de l'aigua procedent de les dessalinitzadores; 9. Sentència del 31 de gener de 2024 de la Sala Tercera del Tribunal Suprem. Manca de consulta pública prèvia de l'article 133 de la Llei 39/2015; 10. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 22 de novembre de 2023. Reclamació de despeses derivades de l'anul·lació d'una licitació; 11. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 8 de febrer de 2024. Impossibilitat d'atribuir titularitats en el planejament urbanístic: nul·litat del Pla General Metropolità; 12. Sentència del Tribunal Suprem del 8 de febrer de 2024. Documentació necessària perquè un òrgan consultiu emeti un dictamen; 13. Sentència del Tribunal Suprem 282/2024, del 22 de febrer de 2024. Prescripció de l'acció per a reclamar danys i perjudicis com a conseqüència de l'anul·lació d'un pla urbanístic; 14. Sentència del Tribunal Suprem del 12 de febrer de 2024. Gestió de procediments sancionadors per una entitat mercantil; 15. Sentència de l'Audiència Nacional del 9 de febrer de 2024. Notificacions electròniques. L'Administració no pot escollir aleatòriament o arbitràriament el sistema de notificació; 16. Sentència del Tribunal Suprem 39/2024, del 15 de gener de 2024. Esmena de la manca de signatura electrònica i registre de les sol·licituds presentades per via electrònica; 17. Sentència del Tribunal Suprem 61/2024, del 17 de gener. Realització d'obres en supòsits de fora d'ordenació; 18. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 15 de març de 2024. Audiència de la part en l'adopció de mesures cautelars en el procediment administratiu; 19. Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 8 de maig de 2024. Prescripció del dret a exigir l'execució d'una sentència ferma pel transcurs de cinc anys; 20. Sentència del Tribunal Suprem del 25 d'abril de 2024. Consideració dels centres d'educació infantil municipals com a públics a l'efecte de la valoració de mèrits. Naturalesa de les corporacions locals com a administració educativa; 21. Sentència de la Sala Social del Tribunal Suprem de l'11 de juny de 2024. Força major arran d'un ciberatac i expedient de regulació d'ocupació; 22. Sentència del Tribunal Suprem del 13 de maig de 2024. Impugnació de l'ordenança municipal de recollida de residus; 23. Sentència del Tribunal Suprem del 24 de juny de 2024. Submissió del desplegament de xarxes de comunicacions electròniques utilitzant infraestructures preexistents, a l'impost

de construccions, instal·lacions i obres; 24. Sentència del Tribunal Suprem del 24 de juliol de 2024. Responsabilitat de l'estat legislador i plusvàlua.

1. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 28 DE FEBRER DE 2024. DRET A LA DEVOLUCIÓ DE LA PLUSVÀLUA, ARRAN DE LA SEVA INCONSTITUCIONALITAT, EN RELACIÓ AMB LES LIQUIDACIONS FERMES. ECLI:ES:TS:2024:941

La Secció Segona de la Sala Tercera del Tribunal Suprem (TS), en la Sentència 339/2024, del 28 de febrer, ha declarat que es pot obtenir la devolució del que s'ha pagat per la plusvàlua municipal —l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de natura urbana— en liquidacions tributàries fermes, quan en la transmissió per la qual es va girar la liquidació tributària no va existir increment del valor dels terrenys i, per tant, es va pagar per un guany que realment no es va produir.

L'obstacle per a la devolució del que s'ha pagat en aquest concepte era que, en els casos de liquidacions fermes, és a dir, que no es van recórrer dins de termini, no existia una via clarament establerta en la legislació tributària per a obtenir la revisió d'ofici d'aquestes liquidacions, encara que fossin el resultat d'haver aplicat una llei inconstitucional.

La raó d'aquesta impossibilitat era que, en vista dels supòsits de nul·litat de ple dret de l'article 217.1 de la Llei general tributària (LGT), no es trobava encaix en el supòsit d'una liquidació derivada d'una declaració d'inconstitucionalitat.

S'ha de recordar que la Sentència del Tribunal Constitucional 59/2017, de l'11 de maig, va declarar inconstitucionals determinades normes de la regulació de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana sempre que en la transmissió gravada no s'hagués produït un increment del valor dels terrenys. No obstant això, la doctrina jurisprudencial fins ara havia estat considerant que aquesta declaració d'inconstitucionalitat, pels termes parcials i condicionats en què es va fer, no podia afectar els actes de liquidació fermes i consentits, ja que no existia aquesta possibilitat com a causa per a la revisió d'ofici en la LGT.

En la Sentència del 28 de febrer de 2024 que comentem, el TS revisa la seva jurisprudència anterior, establerta en diverses sentències del maig del 2020, i conclou que, com que no existeix cap limitació d'efectes en la declaració d'inconstitucionalitat que va fer la Sentència del Tribunal Constitucional 59/2017, les liquidacions fermes de plusvàlua que van obligar els contribuents a pagar en aquests casos en què no va existir cap increment de valor dels terrenys, són nul·les de ple dret, i la regla general que imposa la Constitució Espanyola (CE) per a aquests casos és limitar al màxim possible els efectes de la llei inconstitucional.

El TS valora que l'aplicació de la llei inconstitucional ha imposat, en aquests casos, una càrrega tributària allà on no hi havia hagut cap augment de valor ni de riquesa que pogués ser sotmès a tributació. El TS considera que en aquestes situacions hi ha vulneració del principi de capacitat econòmica i de prohibició de confiscatorietat garantit per l'article 31.1 de la CE i que la mateixa CE imposa que en aquests casos es deixin sense efecte en tot el que sigui possible, ja que són efectes de l'aplicació d'una llei inconstitucional.

Amb aquesta perspectiva d'interpretació d'acord amb la CE, el TS afirma que l'article 217.1g de la LGT (que reconeix com a causa de nul·litat de ple dret «qualsevol altre [supòsit] que s'estableixi expressament en una norma amb rang de llei»)¹ permet la revisió d'ofici d'aquestes liquidacions fermes en casos d'inexistència d'increment de valor dels terrenys, ja que, encara que la redacció de la LGT no és explícita en acollir aquests casos com a supòsits de nul·litat de ple dret, la mateixa CE i la Llei orgànica del Tribunal Constitucional permeten qualificar de nul·les aquestes liquidacions, i que aquest conjunt de normes constitucionals habiliten per a acudir a la revisió d'ofici i sol·licitar als ajuntaments la devolució de l'import pagat per liquidacions, amb els interessos corresponents.

Amb aquesta resolució judicial es fixa un criteri en una qüestió que ha estat resolta de manera dispar en els diferents jutjats i tribunals contenciosos administratius, i es modifica la pròpia jurisprudència del TS.

Aquest canvi de criteri comportarà probablement un increment significatiu de les peticions de revisió d'ofici de les liquidacions per l'impost d'increment dels immobles de naturalesa urbana i pot suposar, doncs, un impacte rellevant en termes econòmics.

2. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 12 DE FEBRER DE 2024. ANUL·LACIÓ DE LES DENEGACIONS D'AUTORITZACIONS DE VEHICLES DE TRANSPORT AMB CONDUCTOR. ECLI:ES:TS:2024:858

Les autoritzacions de llicències de vehicles de transport amb conductor (VTC) han estat objecte d'una reiterada conflictivitat judicial i, igualment, s'ha produït una conflictivitat important amb el sector del taxi, fet que ha donat lloc a una intervenció administrativa intensa a l'efecte d'establir límits a l'activitat en termes de proporcionalitat.

De la mateixa manera, la normativa estatal aprovada ha estat qüestionada des del punt de vista de la normativa comunitària, quant al fet que podia afectar la llibertat d'establiment i la lliure competència.

Una de les mesures normatives que es van adoptar va ser la limitació dels VTC a una proporció d'1/30 respecte als taxis, limitació que es va introduir en la normativa reguladora del transport terrestre.

En l'àmbit comunitari, la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 8 de juny de 2023 va resoldre que aquesta limitació no vulnera l'article 107 del Tractat de funcionament de la Unió Europea (TFUE), però és contrària a la llibertat d'establiment de l'article 49 del TFUE llevat que s'acrediti que la mesura és idònia per a la bona gestió del transport i el trànsit i per a la protecció del medi ambient, i que és proporcionada.

En aquesta línia es va aprovar el Reial decret llei 5/2023, del 28 de juny, que va modificar l'article 99 de la Llei 16/1987, del 30 de juliol, d'ordenació del transport terrestre (LOTT), per a condicionar les autoritzacions de VTC al compliment de criteris mediambientals i de gestió del transport i el trànsit i per a permetre que les comunitats autònomes puguin limitar el nombre d'autoritzacions de manera justificada i proporcionada.

1. Totes les traduccions de lleis i sentències esmentades en el document són nostres.

En el cas de la sentència analitzada, el TS estima parcialment un recurs presentat contra la denegació de cinquanta autoritzacions de VTC basada en la limitació d'una proporció d'1/30 entre VTC i taxis que estableix l'article 181 del Reial decret 1211/1990, del 28 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament de la llei d'ordenació del transport terrestre, amb remissió a l'article 48.3 de la LOTT (en la redacció donada pel Reial decret llei 3/2018, del 20 d'abril). El TS va anul·lar la denegació de les autoritzacions de VTC perquè es va basar només en la norma 1/30, i aquesta restricció només és compatible amb el dret europeu si concorren raons imperioses d'interès general, cosa que no s'ha justificat en la decisió. No obstant això, la Sentència no concedeix les autoritzacions, sinó que retrotrau el procediment, a l'efecte que resolgui les sol·licituds plantejades, d'acord amb la normativa aplicable en el moment en el qual es va formalitzar la sol·licitud.

El TS considera que l'existència d'aquesta regla merament numèrica va provocar que l'Administració no valorés si es complien els requisits legals restants i, per tant, escau que aquesta resolgui d'acord amb la normativa vigent en el moment de la sol·licitud (la modificació de la LOTT no era aplicable en aquest cas), sense aplicar la limitació 1/30, però valorant la resta de requisits que havien de concórrer.

En resum, es tracta d'una sentència que resol un conflicte plantejat al voltant de la normativa de les VTC, analitzant-la, però sense oblidar l'obligatorietat d'aplicar, en les activitats d'intervenció, la normativa vigent en el moment en què es formalitza la sol·licitud corresponent.

3. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 8 DE FEBRER DE 2024. PLA DIRECTOR DEL LITORAL GIRONÍ: VULNERACIÓ DEL PRINCIPI D'AUTONOMIA LOCAL. ECLI:ES:TSJCAT:2024:1401

En aquesta sentència, i en altres que han estat dictades pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) arran de diferents recursos contenciosos administratius interposats contra el Pla Director Urbanístic de Revisió dels Sòls No Sostenibles del Litoral de Girona, aprovat definitivament per l'acord de la Comissió de Territori de Catalunya del 28 de gener de 2021 i publicat en el *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* del 15 de febrer de 2021, la Sala estima parcialment el recurs interposat i anul·la un precepte de les normes urbanístiques per vulneració del principi d'autonomia local per a imposar als municipis del litoral de Girona la desclassificació de determinats sòls urbans, desclassificació operada directament pel pla director que volia substituir els plans municipals.

El TSJC fa referència a la doctrina jurisprudencial referent al principi d'autonomia local en matèria urbanística i als límits del planificador supramunicipal davant la competència urbanística municipal, i diu que, en el cas concret, les determinacions d'un pla director urbanístic supramunicipal no poden introduir una qualificació estranya al municipi amb una espècie de «congelació de rang» del planejament municipal, que impedeixi que pugui ser objecte de modificacions posteriors que s'apartin d'aquell pla director.

La Sala indica que els plans directores urbanístics poden classificar sòl, però només ho poden fer els plans directores urbanístics de delimitació i ordenació de sectors d'interès supramunicipal, previstos en l'article 56.6a del text refós de la Llei d'urbanisme, en relació

amb l'apartat 1g del mateix precepte, però el pla director impugnat no respon a aquesta categoria.

En canvi, es desestimen altres motius d'impugnació relatius a l'elaboració del pla director, com ara la circumstància que el govern es trobi en funcions en el moment de produir-se l'acord impugnat, que no n'afecta la validesa. Tampoc no estima el recurs quant al fet que hagi de sotmetre's el pla a un nou tràmit d'informació pública arran dels canvis introduïts des de la seva aprovació inicial, ja que considera que no s'han de confondre els canvis puntuals amb l'adopció del que serien nous criteris quant a l'estructura o el model d'ordenació, que serien considerats una «modificació substancial», concepte jurídic indeterminat que és analitzat en la Sentència, o que no disposés d'una anàlisi des de la perspectiva de l'impacte de gènere. Finalment, d'acord amb la jurisprudència del TS, estima que no era necessari que el pla incorporés l'informe de sostenibilitat econòmica perquè no es tracta d'un instrument d'ordenació urbanística que prevegi actuacions de transformació directa i immediata.

4. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DE L'11 DE GENER DE 2024. ENSENYAMENT TELEMÀTIC A ALUMNES NO VACUNATS. ECLI:ES:TS:2024:127

El TS revoca la Sentència del TSJC (STSJC) que va considerar vulnerada la llibertat de circulació dels alumnes no vacunats de COVID-19 en haver-los imposat durant deu dies l'ensenyament telemàtic.

La sentència d'instància va fonamentar la manca de competència per a adoptar aquesta decisió, atès que havia estat presa pel director del centre educatiu i la competència corresponia a les autoritats sanitàries, no a les educatives.

El TS recorda la doctrina sobre les facultats jurisdiccionals de control de les mesures restrictives o limitatives de drets fonamentals adoptades per raons sanitàries per les diferents administracions, que imposa que els òrgans judicials que han de revisar l'actuació administrativa comprovin, com a primer element, la competència objectiva de l'òrgan administratiu que les acorda, raó per la qual, quan concorre aquest vici radical de legalitat ordinària —nul·litat de ple dret *ex* article 52.1*b* de la Llei 39/2015—, comporta la deslegitimació de l'òrgan que adopta la mesura i ha de ser considerat com a causa suficient de vulneració del dret fonamental invocat, amb independència que la mesura s'ajusti o no als cànons de constitucionalitat que podem denominar ordinaris (idoneïtat o adequació, necessitat i proporcionalitat).

No obstant això, el Tribunal recorda que la premissa per a aplicar la doctrina del TS sobre mesures que restringeixen drets fonamentals basades en la protecció de la salut, és que les mesures vulnerin efectivament un dret fonamental.

Basant-se en aquestes premisses, el TS entén que les mesures adoptades per l'autoritat educativa eren mesures de prevenció que tindrien empara en l'article 2 de la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'educació, segons el qual «[e]ls poders públics prestaran una atenció prioritària al conjunt de factors que afavoreixen la qualitat de l'ensenyament i, en especial, [...] les condicions ambientals i de salut del centre escolar i el seu entorn». Això, sens perjudici de les competències generals i especials que, en situació de crisi sanitària, poden exercir les autoritats sanitàries.

D'altra banda, la Sentència entén igualment que la mesura adoptada no va privar els alumnes no vacunats de la llibertat de circulació, ja que no se'ls va privar de deambular ni de sortir al carrer, com tampoc de rebre les classes mitjançant un mecanisme alternatiu eficaç i que no ha estat mai qüestionat.

En resum, la Sentència reconeix que les autoritats educatives tenen competències per a adoptar decisions en matèria de salut en casos com els analitzats en el cas.

5. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 22 DE DESEMBRE DE 2023. LÍMITS DEL DRET D'ACCÉS A LA INFORMACIÓ PÚBLICA

Aquesta sentència estima el recurs interposat pel Col·legi de l'Advocacia de Barcelona contra la Resolució de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) que va reconèixer a la persona reclamant el dret d'accedir al nombre d'expedients disciplinaris oberts a un advocat col·legiat i al seu resultat.

El fonament de la Resolució de la GAIP era la interpretació de l'article 23 de la Llei 19/2014, del 19 de desembre, de transparència, accés a la informació i bon govern, que nega l'accés a la informació quan es tracti de dades protegides especialment, entre d'altres, per exemple, quan es tracta de dades relatives a infraccions penals o administratives que no comporten l'amonestació pública a l'infractor. En aquest sentit, la GAIP entenia que les infraccions disciplinàries no es trobaven recollides en aquesta limitació.

Per contra, el Tribunal entén que el concepte d'*infracció administrativa* previst en la Llei 19/2014 inclou les infraccions disciplinàries, raó per la qual la sol·licitud s'havia de denegar.

La importància d'aquesta sentència es troba en la interpretació abans referida, que han de tenir en compte les administracions públiques quan hagin de resoldre sol·licituds d'accés a la informació relatives a informació pública que es trobi en expedients disciplinaris.

6. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DE L'1 DE FEBRER DE 2024. ESTABILITZACIÓ DELS FUNCIONARIS DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL AMB HABILITACIÓ DE CARÀCTER NACIONAL. ECLI:ES:TS:2024:355

Aquesta sentència, i la comentada posteriorment, fan referència als processos d'estabilització, en aquest cas, dels funcionaris de l'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.

En la primera de les sentències es tracta d'un recurs interposat per una associació professional de secretaris, interventors i tesorers d'Administració local contra el Reial decret 408/2022, pel qual s'aprova l'oferta d'ocupació pública per a l'estabilització d'ocupació temporal a l'Administració general de l'Estat corresponent a la Llei 20/2021, del 28 de desembre, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en l'ocupació pública. La raó de la impugnació era que incloïa places de l'escala de secretaris, interventors i tesorers de l'Admi-

nistració local, però aquest col·lectiu es trobava exclòs de l'aplicació de les previsions de la Llei 20/2021 i havia de regular-se per la seva normativa específica.

La Sentència desestima el recurs interposat perquè entén que es dona el pressupòsit necessari perquè s'apliqui la Llei 20/2021 a les places que compleixin els requisits del seu article 2 i de les seves disposicions addicionals sisena i vuitena (existència de personal interí de llarga durada); la Llei 20/2021 no estableix cap exclusió d'àmbits funcionaris concrets i la mateixa Llei de bases del règim local inclou la possibilitat de nomenar interins per a exercir les funcions corresponents als secretaris, interventors i tesorers de l'Administració local, per la qual cosa no és il·lògic ni incoherent que un instrument d'estabilització de l'ocupació temporal a l'Administració pública pugui afectar places d'aquesta escala.

7. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DE L'1 DE FEBRER DE 2024.
 APLICABILITAT ALS PROCESSOS D'ESTABILITZACIÓ DE L'OCUPACIÓ
 TEMPORAL, DE LA RESERVA LEGAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT
 CONSIDERADA AMB CARÀCTER GENERAL EN L'ARTICLE 59.1
 DE L'ESTATUT BÀSIC DE L'EMPLEAT PÚBLIC. ECLI:ES:TS:2024:354

En aquest cas s'impugnava igualment el Reial decret 408/2022, si bé ho feia un particular, atès que no s'havia previst la reserva legal per a persones amb discapacitat.

En aquest sentit, es considerava que es vulnerava l'article 59.1 del Reial decret legislatiu 5/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP), el qual disposa que «en les ofertes d'ocupació pública es reservarà una quota no inferior al set per cent de les vacants per a ser cobertes entre persones amb discapacitat», reserva legal establerta amb caràcter general.

El TS estima el recurs interposat i anul·la la resolució impugnada perquè no va reservar aquest percentatge de places del 7% per a persones amb discapacitat en l'oferta d'ocupació pública per a l'estabilització de l'ocupació temporal de l'Administració general de l'Estat.

En aquest sentit, la Sentència declara la nul·litat de la resolució únicament en el fet que el sistema de selecció de les 573 places de secretaris i interventors de l'Administració local, que és el de concurs, no preveu la reserva legal per a discapacitats.

En definitiva, el TS recorda la rellevància que té el compliment del percentatge de la reserva de places per a persones amb discapacitat en les ofertes públiques d'ocupació.

8. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 29 DE FEBRER DE 2024. ÚS DE
 L'AIGUA PROCEDENT DE LES DESSALINITZADORES. ECLI:ES:TS:2024:1169

El recurs es va interposar contra determinats articles d'un reial decret que aprovava la revisió de determinats plans hidrològics (Reial decret 35/2023), en concret els que feien referència a aigües procedents de dessalinitzadores. El recurrent reclamava que la referència que es feia a l'aigua dessalinitzada com a nou recurs hidrològic extern per a la regularització dels usos consolidats s'anul·lés i es reconegués la validesa de determinats convenis

subscrits prèviament, a l'efecte de reconèixer el dret a l'aprofitament privatiu de l'aigua dessalinitzada.

El TS considera, en línia amb una jurisprudència anterior, que l'aigua dessalinitzada és de naturalesa demanial i, en conseqüència, el seu aprofitament exigeix un títol concessional (fonament jurídic [FJ] 6 *in fine*), sense que la diferenciació entre la concessió per a la dessalinització i la que correspon a l'ús de l'aigua dessalinitzada siguin excloents; ans al contrari, s'han de considerar complementàries a l'empara de l'article 13.6 del text refós de la Llei d'aigües.

En aquest sentit, la Sentència desestima el recurs interposat i estableix que un conveni no pot ser títol habilitador per a l'ús i l'aprofitament de l'aigua dessalinitzada procedent de la dessalinitzadora, sinó que s'ha de subjectar al règim de concessions i autoritzacions atorgades per la confederació hidrogràfica corresponent, de conformitat amb la planificació hidrològica vigent en cada moment.

9. SENTÈNCIA DE LA SALA TERCERA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 31 DE GENER DE 2024. MANCA DE CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA DE L'ARTICLE 133 DE LA LLEI 39/2015. ECLI:ES:TS:2024:481

El TS estima el recurs presentat per la Plataforma d'Afectats per la Delimitació de Costes de Formentera contra el Reial decret 668/2022, de l'1 d'agost, pel qual es modifica el Reglament general de costes, per manca del tràmit de consulta pública prèvia.

El Tribunal assenyala que per a poder prescindir del tràmit de consulta pública, en el supòsit de normes reglamentàries de l'Administració general de l'Estat, «han de concórrer les circumstàncies acumulades de què es tracti de normes pressupostàries o organitzatives i, a més d'aquestes específiques normes reglamentàries, que concorrin raons greus d'interès públic que ho justifiquin, no imposin obligacions rellevants als destinataris o regulin aspectes essencials d'una matèria».

La Sala considera que, en el cas del reial decret impugnat, «de cap manera té naturalesa organitzativa o pressupostària i, a més i als sols efectes del debat suscitat, de cap manera caldria infravalorar, com es raona en la MAIN (Memòria d'Anàlisi de l'Impacte Normatiu), els efectes de la reforma, com aquest mateix document acredita en referir-se als "objectius del projecte" (apartat 1.2), i resulta de la mateixa reforma que s'introdueix en el Reglament de la Llei de Costes».

La Sentència compta amb el vot particular de dos dels cinc magistrats que l'han dictat, partidaris de desestimar la petició de nul·litat del Reial decret per omissió del tràmit de consulta pública. En tot cas, consideren, a més, que aquesta nul·litat absoluta del reglament és una conseqüència desproporcionada quan hi va haver una àmplia participació ciutadana i d'organitzacions representatives dels interessos afectats que van fer al·legacions, encara que fos en un moment posterior a l'elaboració del projecte.

En definitiva, amb sentències com aquestes es constata la rellevància del compliment dels requeriments procedimentals en el procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, que ha deixat sense efectes modificacions normatives significatives que es contenien

en la norma declarada nul·la, per la qual cosa han recuperat la seva vigència les previsions del Reial decret 876/2014, del 10 d'octubre.

10. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 22 DE NOVEMBRE DE 2023. RECLAMACIÓ DE DESPESES DERIVADES DE L'ANUL·LACIÓ D'UNA LICITACIÓ. ECLI:ES:TSJCAT:2023:9767

La reclamació judicial es plantejava davant la presumpta desestimació d'una reclamació patrimonial per les despeses ocasionades per la participació en la licitació d'un contracte de serveis anul·lat per una sentència judicial.

El fonament de la reclamació es trobava en l'aplicació dels criteris de la responsabilitat patrimonial de les administracions públiques. En concret, es demanaven les despeses efectuades per a la preparació de l'oferta i la participació en el procediment de contractació, com ara les despeses de contractació d'un assessorament extern, el cost dels recursos humans necessaris per a elaborar l'oferta i el cost financer de l'aval que va ingressar per a participar en el procediment de contractació.

La reclamació es formulava tant per la via contractual com per l'extracontractual. En relació amb la primera, el recurrent invocava l'article 155.2 del text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP) (actualment, article 152.2 de la Llei 9/2017, del 8 de novembre), si bé la Sentència considera que la normativa de contractes no reconeix una indemnització en els supòsits d'anul·lació judicial d'una licitació i, a més, que tampoc no escau l'aplicació de la doctrina de l'enriquiment injust.

La Sala considera que participar en un procés de contractació pública i no resultar adjudicatari no genera un dret a indemnització, llevat que en la normativa contractual hi hagi una previsió que això constitueixi un règim jurídic especial i que els òrgans de contractació estableixin en els plecs de clàusules administratives particulars alguna clàusula respecte a aquesta qüestió, que no és el cas.

D'altra banda, la Sala considera que en la legislació contractual no hi ha una previsió directa que reguli la pretensió continguda en la demanda: indemnització als licitadors que van concórrer en un procés de contractació pública i posteriorment van veure anul·lada la licitació en seu jurisdiccional.

En aquest sentit, es descarta la via de la responsabilitat contractual.

Pel que fa a la vessant extracontractual, la Sala considera que en aquest cas no existeix l'element d'antijuridicitat dels danys, el qual exigiria una violació suficientment caracteritzada d'una norma jurídica que tingui per objecte conferir drets a particulars, i en aquest punt el Tribunal recorda la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea segons la qual el criteri decisiu per a considerar que una violació del dret de la Unió està prou caracteritzada és el de la inobservança manifesta i greu per la institució dels límits imposats a la seva facultat d'apreciació, fets que no concorren en el cas analitzat, cosa que porta a la desestimació de la demanda.

Però, a més, quant als danys pretesament acreditats, la Sala considera que les despeses reclamades tampoc no són indemnitzables, algunes per raons temporals (per ser anteriors a

l'anunci de la licitació) i d'altres per raons de fons (per no ser raonables) o procedimentals (per no ser provades o no guardar relació amb l'elaboració de l'oferta tècnica).

En resum, aquesta sentència serveix com a paràmetre formal i material dels aspectes que s'han de valorar quan ens trobem davant d'una anul·lació judicial d'una licitació, i de la ponderació de danys eventuais als licitadors concurrents no adjudicataris.

11. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 8 DE FEBRER DE 2024. IMPOSSIBILITAT D'ATRIBUIR TITULARITATS EN EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC: NUL·LITAT DEL PLA GENERAL METROPOLITÀ

La sentència dictada pel TSJC estima parcialment el recurs interposat per una empresa contra la resolució de la Conselleria de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat per la qual s'aprova definitivament la modificació i transcripció a escala 1:100 del Pla General Metropolità en quatre barris de Cornellà de Llobregat.

El Tribunal estima la pretensió de nul·litat de la part actora d'acord amb el fet que tant en el pla d'estructura de la propietat com en la memòria es produeix l'error d'identificar com a titularitat pública una franja de terreny de 1.822 m² que és de la seva titularitat.

La Sentència declara que aquesta referència a la titularitat de les finques no és conforme al dret perquè aquesta atribució de titularitat no està prevista ni legalment ni reglamentàriament i resulta aliena a una figura de planejament urbanístic general. El Tribunal reconeix la possibilitat d'acompanyar el planejament de la documentació necessària que pugui il·lustrar millor el que es tracta d'ordenar urbanísticament, però conclou que resulta desencertat, fàcticament i jurídicament, tractar d'establir titularitats, que no són procedents en matèria planificadora perquè el planejament no pot atribuir titularitats.

Per tant, la Sentència anul·la el pla, però determina que suposaria un excés de jurisdicció declarar de manera expressa, com sol·licita l'actora, la propietat dels terrenys en qüestió, ja que la pretensió de l'actora que s'aclareixi la titularitat del terreny s'ha de dirimir en la via civil.

12. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 8 DE FEBRER DE 2024. DOCUMENTACIÓ NECESSÀRIA PERQUÈ UN ÒRGAN CONSULTIU EMETI UN DICTAMEN. ECLI:ES:TS:2024:736

La sentència analitzada fixa com d'interès cassacional reafirmar, reforçar, complementar i, si escau, matisar la jurisprudència sobre la incidència en la validesa d'una disposició general de la declaració de nul·litat d'una disposició reguladora de la composició d'un òrgan consultiu que ha d'emetre un informe preceptiu en la seva elaboració, declaració que adquireix fermesa després de concloure la seva tramitació.

En aquest punt, la Sentència recorda que la nul·litat de ple dret d'una disposició general produeix efectes quant als actes posteriors, però matisa aquesta afirmació en relació amb les situacions o els actes nascuts a l'empara d'aquesta norma abans de ser declarada nul·la for-

malment. En principi, aquests actes o aquestes situacions nascuts sota la cobertura de la norma estan també contaminats per la mateixa il·legalitat, tal com va declarar la sala d'instància, que va considerar que, anul·lat el decret regulador de l'òrgan consultiu, són nuls tots els seus dictàmens i, en conseqüència, si són preceptius, aquesta nul·litat s'ha d'estendre a l'acte o la disposició que culmina el procediment. No obstant això, aquesta posició és matisada pel TS al·legant raons i principis superiors, com ara la seguretat jurídica i la garantia de les relacions establertes. En aquest sentit, emparant-se en l'article 73 de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa (LJCA) i l'article 39.1 de la Llei 39/2015, recull la solució tradicional del nostre ordenament jurídic, que consisteix que la declaració de nul·litat d'un reglament només projecta els seus efectes sobre els actes que no hagin guanyat fermesa. Els actes fermes, en conseqüència, romanen, subsisteixen, malgrat la nul·litat de la norma reglamentària de cobertura.

No obstant això, el TS confirma la sentència d'instància perquè entén que els principis de transparència i/o bona administració exigeixen comunicar a l'òrgan consultiu, que ha d'emetre un informe preceptiu en l'elaboració d'una disposició general, tota la documentació de l'expedient administratiu seguit per a elaborar-la.

En aquest cas no s'havia posat a disposició de l'òrgan consultiu tota la documentació necessària, defecte que es converteix en un vici invalidant que condueix a la nul·litat del procediment, sense que es pugui justificar aquesta no aportació per raons com ara la seva naturalesa tècnica o la seva extensió.

13. SENTENCIA DEL TRIBUNAL SUPREM 282/2024, DEL 22 DE FEBRER DE 2024. PRESCRIPCIÓ DE L'ACCIÓ PER A RECLAMAR DANYS I PERJUDICIS COM A CONSEQÜÈNCIA DE L'ANUL·LACIÓ D'UN PLA URBANÍSTIC. ECLI:ES:TS:2024:1022

La normativa urbanística, en determinats supòsits, reconeix el dret a ser rescabalat com a conseqüència de l'anul·lació de plans urbanístics.

En aquest cas es planteja si el termini anual de prescripció de l'acció per a reclamar la indemnització pels danys i perjudicis que s'imposa en l'article 67 de la Llei del procediment administratiu comú de les administracions públiques, ha de començar a computar-se des de la fermesa de la sentència que anul·la un pla urbanístic, o si, per contra, aquest termini ha de computar-se des que l'Administració, en execució de la sentència esmentada, procedeix a la modificació del planejament, de manera que s'han de reintegrar les determinacions dels terrenys litigiosos a les condicions prèvies al pla anul·lat.

El Tribunal declara que, a l'efecte de l'inici del còmput del termini de prescripció anual per a la reclamació dels danys i perjudicis, quan s'imputi a una determinada actuació administrativa que ha estat anul·lada per sentència ferma, si en aquesta sentència l'anul·lació imposa dictar un nou acte administratiu —o disposició reglamentària— i el dany s'imputa a la demora en l'execució del que s'ha declarat en la sentència, el còmput de la prescripció no s'inicia fins que l'Administració condemnada procedeixi a donar ple compliment a la sentència anul·lativa i acorda el ple restabliment del dret que hi havia estat declarat.

14. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 12 DE FEBRER DE 2024. GESTIÓ DE PROCEDIMENTS SANCIONADORS PER UNA ENTITAT MERCANTIL. ECLI:ES:TS:2024:870

La qüestió que es plantejava en el recurs de cassació era aclarir si el criteri jurisprudencial establert en sentències anteriors, en concret en les sentències 1160/2020, del 14 de setembre, i 1265/2020, del 7 d'octubre, resulta d'aplicació en l'àmbit dels procediments administratius no sancionadors en la tramitació dels quals intervenen persones o entitats externes a l'Administració.

Aquestes dues sentències fixaven com a criteri cassacional que, com a regla general, la tramitació dels procediments sancionadors incoats per les administracions públiques l'ha de dur a terme el personal al servei d'aquestes administracions, sense que sigui admissible que, amb caràcter general, de permanència i de manera contínua, puguin encomanar-se funcions d'auxili material o d'assistència tècnica a entitats públiques empresarials, sens perjudici de poder recórrer ocasionalment, i quan l'Administració manqui dels mitjans per a fer-ho, a l'auxili d'entitats públiques empresarials, com a mitjans propis de l'Administració, per a prestar aquest auxili o aquesta assistència en particular.

En definitiva, es tractava de valorar la possibilitat que l'Administració encomani a una entitat externa la tramitació dels seus procediments sancionadors «amb caràcter general, de permanència i de manera contínua», qüestió que es va resoldre admetent la possibilitat, però de manera ocasional i degudament justificada.

Aquesta doctrina era aplicable als procediments sancionadors, raó per la qual en la sentència ara analitzada es tractava d'avaluar si la doctrina era traslladable als procediments no sancionadors i d'aclarir si davant una situació extraordinària un òrgan d'una Administració pública podia sol·licitar la col·laboració d'una societat mercantil estatal per a tramitar els procediments administratius que té encomanats, reservant-se la resolució administrativa que posa fi a aquests procediments.

El TS assenyala que no es pot excloure la possibilitat que, en determinades circumstàncies extraordinàries, una administració que no posseeixi els mitjans materials o tècnics idonis per a l'acompliment de les competències que li han estat encomanades pugui acudir per raons d'eficàcia a la col·laboració amb altres entitats, o bé utilitzant la figura de l'encàrrec de gestió o bé utilitzant els serveis d'una persona jurídica diferent que tingui la consideració de «mitjà propi de l'Administració».

La Sentència indica igualment que l'encàrrec per a reforçar amb el seu personal i els seus mitjans tècnics les mancances puntuals que pugui tenir una administració pública, constitueix la raó de ser d'un «mitjà propi», quan disposa d'una infraestructura suficient i idònia per a dur a terme prestacions en el sector d'activitat de què es tracti pel seu objecte social, perquè es tracta d'una opció més eficient que la contractació pública o perquè concorren raons d'urgència que exigeixen la necessitat de disposar dels serveis subministrats pel mitjà propi o servei tècnic (article 86.2 de la Llei 40/2015).

En conseqüència, en resposta a la qüestió d'interès cassacional plantejada, la Sentència assenyala:

En determinades circumstàncies extraordinàries i quan una Administració no pos-

seeixi els mitjans materials o tècnics idonis per a l'acompliment de les competències que li han estat encomanades, pot acudir per raons d'eficàcia a la col·laboració amb altres entitats, en concret a una societat mercantil estatal que tingui la consideració de mitjà propi de l'Administració. Aquesta col·laboració pot estar referida no només a treballs tècnics o materials concrets i específics, sinó [que] també pot sol·licitar el seu auxili en la gestió i en la tramitació de procediments que té encomanats, reservant-se a l'òrgan administratiu el control i la decisió que posi fi al procediment.

En definitiva, el TS estén la doctrina fixada anteriorment pels procediments sancionadors als procediments que no tinguin aquesta naturalesa, amb les salvaguardes i les garanties ja comentades.

15. SENTÈNCIA DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL DEL 9 DE FEBRER DE 2024. NOTIFICACIONS ELECTRÒNIQUES. L'ADMINISTRACIÓ NO POT ESCOLLIR ALEATÒRIAMENT O ARBITRÀRIAMENT EL SISTEMA DE NOTIFICACIÓ

Dintre de la casuística que caracteritza les notificacions administratives, de manera similar al que passa en les notificacions presencials, s'està configurant progressivament una jurisprudència al voltant de les notificacions electròniques. Aquesta jurisprudència modula les previsions legals en funció de les circumstàncies del cas concret i atenent si es produeix o no una eventual situació d'indefensió material. En paraules del TS, el que és rellevant és si l'interessat —hi estigui obligat o no— ha tingut una possibilitat efectiva d'accedir a la notificació.

En el cas de la sentència analitzada, l'Audiència Nacional estima el recurs interposat perquè entén que l'Administració no pot anar canviant indiscriminadament el sistema de notificació.

Es tractava d'un procediment tributari en el qual la primera notificació posterior a la inclusió en un procediment de comprovació es va fer de la mateixa manera que les anteriors, és a dir, al domicili del tributari obligat, i la següent, també al mateix domicili. La posterior, probablement la més important —l'acord de liquidació— es va fer per via electrònica. I la següent —l'obertura de l'expedient sancionador de nou—, al domicili.

Consta que quan al recurrent se li va notificar aquesta última decisió, va reaccionar amb rapidesa i va intentar recórrer l'acord de liquidació, cosa que no li va ser admesa en considerar-se el recurs extemporani.

Aquesta manera de procedir, canviant indiscriminadament de canal de notificació, no es considera correcta i s'ordena la remissió de les actuacions al Tribunal Económico-administratiu Regional (TEAR) perquè, partint de la disconformitat amb dret amb la inadmissió acordada, dicti una nova resolució.

Sentències com aquestes són rellevants perquè, en principi, no apliquen estrictament l'obligatorietat de la notificació electrònica quant als subjectes obligats legalment a ser notificats electrònicament, però ho justifiquen per la situació prèvia i per la confiança de l'administrat quant al mitjà de notificació i, en el cas concret, per la incorrecció que suposa que l'Administració vagi alterant aleatòriament o arbitràriament el sistema de notificació.

16. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM 39/2024, DEL 15 DE GENER DE 2024.
ESMENA DE LA MANCA DE SIGNATURA ELECTRÒNICA I DE REGISTRE
EN LES SOL·LICITUDS PRESENTADES PER VIA ELECTRÒNICA.
ECLI:ES:TS:2024:91

En línia amb la sentència analitzada anteriorment, la incorporació dels mitjans electrònics al funcionament ordinari de l'Administració és una obligació imposada legalment, però genera situacions en els quals la norma no dona una resposta completa i que requereixen una interpretació jurisprudencial.

Aquest és el cas de les presentacions telemàtiques no finalitzades, en les quals l'Administració està obligada a donar un termini de deu dies per a l'esmena de la voluntat expressada pel sol·licitant per qualsevol mitjà.

La sentència analitzada, en línia amb altres d'anteriors, determina com s'ha d'articular aquesta esmena.

En aquest cas, consta acreditat que el recurrent va seguir tots els passos per a la presentació de la seva sol·licitud per via electrònica per a participar en un procés selectiu convocat per la Conselleria d'Educació d'Andalusia, llevat de l'últim: «[...] va pagar la taxa, va completar el formulari i va gravar la sol·licitud».

Tot i això, quan mancava fer el darrer pas, el recurrent es va trobar amb la indicació «sol·licitud cursada amb èxit». L'única omisió va ser que no va signar electrònicament la seva sol·licitud ni va incloure-la en el registre electrònic. Així, allò omès era la signatura o acreditació de la voluntat del sol·licitant, però l'aplicació va generar un missatge que traslladava la confiança errònia que la sol·licitud havia estat tramitada degudament.

Analitzant el cas en concret, el TS entén que calia donar el termini de deu dies per a esmenar l'error. Cal recordar que, en l'àmbit de les presentacions presencials, quan una sol·licitud es presentava en paper sense signar, la jurisprudència majoritària entenia que calia donar igualment un termini per al tràmit d'esmena, cosa que en la pràctica significa que la tramitació electrònica no ha de suposar una reducció de les garanties del particular davant de l'Administració.

17. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM 61/2024, DEL 17 DE GENER.
REALITZACIÓ D'OBRES EN SUPÒSITS DE FORA D'ORDENACIÓ.
ECLI:ES:TS:2024:170

La Sentència analitza el règim de les situacions urbanístiques fora d'ordenació o assimilades, derivades de la disconformitat amb el planejament de l'edificació o la instal·lació existent.

En aquest cas s'analitza la situació derivada de les mesures de restabliment de la legalitat urbanística, relacionades amb obres sense llicència o contràries al planejament, i l'afectació o no d'aquestes mesures en actuacions anteriors en el temps, que es troben igualment fora d'ordenació, però la possibilitat que s'exerceixi l'actuació de restauració de la legalitat

urbanística, atès el temps transcorregut, no és possible per haver caducat l'acció per a la restauració de la legalitat urbanística.

El TS entén que la realització d'obres que excedeixen la mera conservació, ornament, seguretat o salubritat d'edificacions en una situació assimilada a fora d'ordenació, no suposa la pèrdua de la caducitat guanyada quant a les actuacions urbanístiques anteriors.

En aquest sentit, el TS entén que el transcurs del termini per a l'exercici de l'acció de restabliment de la legalitat urbanística sobre obres sense llicència o contràries al planejament, té com a efecte impedir a l'Administració l'adopció de mesures de restabliment de la legalitat urbanística, però no atorga al propietari altres facultats que les inherents al manteniment de la situació creada —assimilable a la situació de fora d'ordenació—, és a dir, la d'oposar-se a qualsevol intent de demolició d'allò construït o la de privació de l'ús que de fet està gaudint, sempre que aquest ús no s'oposi al permès pel pla per a la zona de què es tracta.

El TS fonamenta aquest pronunciament en el principi de seguretat jurídica, vinculat necessàriament amb la institució de la prescripció, que impedeix reobrir artificialment un termini perquè l'Administració exerceixi una acció ja caducada.

Així, en el cas concret, el TS admet la restitució a la situació anterior a les obres fetes l'any 2018, però no a les que havien estat fetes l'any 2011.

18. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 15 DE MARÇ DE 2024. AUDIÈNCIA DE LA PART EN L'ADOPCIÓ DE MESURES CAUTELARS EN EL PROCEDIMENT ADMINISTRATIU

En l'àmbit del procediment administratiu, sobretot quan es tracta de qüestions en matèria de personal, pot ser recomanable l'adopció de mesures cautelars, amb la finalitat de preservar el bon funcionament del servei públic, mentre es tramita un procediment disciplinari.

Això obliga a plantejar quins són els requeriments materials i procedimentals necessaris per a l'adopció correcta de la mesura. Al marge de la necessària motivació de la mesura cautelar, també s'ha plantejat si, prèviament a la seva adopció, s'ha de donar audiència a la persona interessada.

Aquest és el cas de la sentència analitzada, la qual estima un recurs presentat contra l'adopció de la mesura cautelar de suspensió provisional de funcions per un termini màxim de sis mesos en un expedient disciplinari.

El motiu pel qual s'estima el recurs és que la mesura cautelar es va adoptar *inaudita parte*, considerant que la presència de la funcionària en el seu lloc de treball durant la tramitació de l'expedient podia interferir en la seva instrucció.

La Sentència qüestiona la falta d'audiència de la part abans de resoldre sobre la mesura cautelar, ja que entén que vulnera el dret de defensa i interdicció de l'arbitrarietat de l'article 24 de la CE.

El TSJC fa un paral·lelisme amb l'àmbit jurisdiccional, en què les mesures cautelars *inaudita parte* només poden adoptar-se en cas que concorrin circumstàncies d'una urgència especial (art. 135 de la LJCA), que exigeixen una motivació superior, de manera que és raonable que aquest principi s'estengui als procediments sancionadors administratius.

En el cas analitzat, la funcionària ja havia estat traslladada a un altre lloc de treball (de manera que no podia interferir ni en el procediment penal ni en el disciplinari), el jutge penal no havia adoptat cap mesura cautelar incompatible amb la prestació del servei i no s'aprecien raons d'urgència, d'excepcionalitat o d'un altre ordre que justifiquin l'adopció *inaudita parte* d'una mesura cautelar d'aquesta naturalesa i gravetat.

A més, el TSJC recorda la transcendència que té la suspensió de funcions per a un funcionari públic, ja que afecta també la seva esfera personal i familiar, i entén que la mesura cautelar adoptada no compleix els requisits exigits de ser necessària, raonable i proporcionada, i, per tant, estima el recurs contra aquesta suspensió.

En resum, es tracta d'una sentència que avalua i fixa els criteris que s'han de tenir presents materialment i formalment a l'hora d'adoptar una mesura cautelar durant la tramitació d'un procediment disciplinari.

19. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA DEL 8 DE MAIG DE 2024. PRESCRIPCIÓ DEL DRET A EXIGIR L'EXECUCIÓ D'UNA SENTÈNCIA FERMA PEL TRANCURS DE CINC ANYS

Aquesta sentència analitza quin és el termini de què es disposa per a executar una sentència ferma.

En el cas analitzat, la Sentència estima el recurs d'apel·lació interposat per un ajuntament i declara prescrita l'acció de la Generalitat de Catalunya per a exigir l'execució de la sentència ferma que es va dictar en les actuacions.

Els antecedents d'aquest cas deriven d'una STSJC que va anul·lar un acord de la comissió de govern d'un ajuntament pel qual s'havia atorgat una llicència urbanística. La sentència va ser ferma el 25 d'octubre de 2011 i el 14 de novembre del mateix any la Generalitat va requerir a l'ajuntament que l'executés (actuació que interromp la prescripció), però no va ser fins més de deu anys després (el 4 de maig de 2022) que en una inspecció urbanística es va constatar que no s'havia executat.

En aquest punt, en la sentència analitzada el debat versa sobre la prescripció del dret de la Generalitat a sol·licitar l'execució de la sentència.

La STSJC fa referència a la jurisprudència del TS que estableix que és aplicable el termini de prescripció de les accions personals que no tinguin assenyalat un altre termini (article 1964 del Codi civil [CC]), que era de quinze anys fins a la reforma introduïda per la disposició final primera de la Llei 42/2015, del 5 d'octubre, quan el termini va passar a ser de cinc anys.

A més, d'acord amb la disposició transitòria cinquena de la llei indicada i l'article 1939 del CC, la prescripció es regeix per la llei vigent en la data en què s'inicia el termini prescriptiu, de manera que la nova llei no s'aplica a les prescripcions en curs en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta.

No obstant això, la Sentència recorda el criteri interpretatiu segons el qual la prescripció s'entén consumada si la nova llei escurça el termini de prescripció establert anteriorment i aquest nou termini transcorre completament després de l'entrada en vigor de la nova llei.

Per tant, s'estima l'apel·lació perquè, si bé el 7 d'octubre de 2015 no havia transcorregut el termini de quinze anys que establia la normativa anterior, entre aquesta data i el 5 de maig de 2022 (quan la Generalitat va sol·licitar l'execució forçosa) sí que havia transcorregut el termini prescriptiu de cinc anys que estableix la nova normativa.

20. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 25 D'ABRIL DE 2024.
CONSIDERACIÓ DELS CENTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL MUNICIPAL
COM A PÚBLICS A L'EFECTE DE LA VALORACIÓ DE MÈRITS.
NATURALESA DE LES CORPORACIONS LOCALS COM A
ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA. ECLI:ES:TS:2024:2427

En aquest pronunciament, el TS valida una STSJC que considera que els centres d'educació infantil d'un ajuntament de Catalunya s'han de considerar centres públics creats i sostinguts per una administració educativa, a l'efecte de valorar els mèrits dels professors.

Amb aquest pronunciament, el TS se separa de criteris anteriors i confirma el pronunciament de la instància. En aquest cas, es tractava d'un concurs oposició per a ingressar en la funció pública docent en l'especialitat d'educació infantil, en què a l'actora se li va valorar la seva experiència en un centre educatiu de titularitat municipal amb una puntuació que corresponia als centres que no eren públics. L'explicació d'aquesta valoració era que el Reglament d'ingrés, accessos i adquisició de noves especialitats en cossos docents estableix que s'entén per centres públics els centres als quals es refereix la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'educació, integrats en la xarxa pública de centres i sostinguts per les administracions educatives.

La qüestió plantejada en la seu cassacional és si els centres docents de titularitat municipal són una «administració educativa» o no.

El TS entén que per a resoldre aquesta qüestió no només s'ha de valorar la titularitat del centre, sinó també les regles competencials. Així, tot i que la normativa estatal bàsica no considera que els ens locals siguin una «administració educativa», encara que puguin ser centres docents públics, l'Estatut d'autonomia de Catalunya (EAC) sí que atorga als governs locals competències amb relació a l'educació infantil (art. 84.2g de l'EAC) i, per tant, a Catalunya els ens locals sí que són una administració educativa respecte dels centres d'educació infantil.

Per tant, el TS entén que, per a valorar el mèrit d'experiència professional en els processos selectius, l'experiència en centres públics de titularitat municipal ha de considerar-se desenvolupada en centres creats i sostinguts per les administracions educatives.

21. SENTÈNCIA DE LA SALA SOCIAL DEL TRIBUNAL SUPREM DE L'11 DE JUNY
DE 2024. FORÇA MAJOR ARRAN D'UN CIBERATAC I EXPEDIENT DE
REGULACIÓ D'OcupACIÓ. ECLI:ES:TS:2024:3452

La Sentència de la Sala Social del TS analitza si un ciberatac pot ser considerat força major a l'efecte de justificar un expedient de regulació d'ocupació (ERO).

La Sala, després d'analitzar els límits conceptuals de la força major, que fan difícil encaixar la inevitabilitat en el concepte legal estrictament, considera que si alguns d'aquests atacs ultrapassen els estàndards que han estat valorats o assegurats en termes de protecció per al desenvolupament ordinari de l'empresa i, per això, no poden ser evitats (inevitabilitat), ens trobem davant d'un succés inevitable, que, si ultrapassa els que derivarien del curs normal de la vida de l'empresa, pot ser considerat com un supòsit de força major.

En aquesta línia, el que és destacable d'aquesta sentència és que, en el terreny de la valoració del que era inevitable, els fets provats posen de manifest que l'empresa havia previst la possibilitat que es produïssin ciberatacs, disposava de les mesures de seguretat necessàries i suficients en termes legals per a evitar un atac de ciberseguretat i, malgrat tot, l'atac no va poder ser evitat, com va posar de manifest l'informe que es va aportar.

En definitiva, l'important d'aquesta sentència rau en la valoració de les mesures de seguretat adoptades, les quals han de complir amb els estàndards mínims legalment exigibles, i, en aquest punt, traslladant aquesta qüestió al funcionament de les administracions públiques, cal tenir present el compliment necessari de les previsions establertes per l'Esquema Nacional de Seguretat com a paràmetre de normalitat o de compliment de les mesures necessàries que han de ser executades per les administracions públiques per a poder acreditar, davant d'un ciberatac, que les mesures de seguretat eren les correctes per a evitar una eventual responsabilitat de l'Administració.

22. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 13 DE MAIG DE 2024. IMPUGNACIÓ DE L'ORDENANÇA MUNICIPAL DE RECOLLIDA DE RESIDUS. ECLI:ES:TS:2024:2668

El recurs s'interposava contra una STSJC que va estimar el recurs interposat contra l'Ordennança fiscal 3.18 de l'Ajuntament de Barcelona, reguladora de la «[t]axa per al servei de recollida de residus municipals generats en els domicilis particulars per a 2020 i exercicis successius».

L'estimació del recurs es fonamentava en el fet que l'informe econòmic financer que dona suport a l'ordenança no era suficient.

Com a interès cassacional, a l'efecte de la formació de jurisprudència es considerava necessari:

[...] Determinar si, segons la doctrina del TS, d'acord amb els arts. 24.2 i 25 TRLHL, en relació amb la taxa de recollida de residus prevista en l'actual art. 20.4.s) TRLHL:

— Resulta suficient l'informe tècnic econòmic que, per al càlcul de la quota de la taxa de recollida de residus municipals, es fonamenti en informes que vinculin el valor d'aquest servei amb el volum d'aigua consumida pels subjectes passius.

— Resulta vàlid, com a criteri per fixar la tarifa de la taxa, el tipus de comptador i el cabal nominal atribuït a cada contracte de subministrament.

El TS, primerament, recorda la rellevància de la memòria economicofinancera per a l'establiment d'una taxa (la més recent, en la Sentència 82/2024, del 19 de gener de 2024; recurs de cassació 2865/2022).

En segon lloc, atenent a la normativa aplicable en el moment de la meritació de la taxa, considera que no era exigible que l'Ajuntament estructurés l'ordenança fiscal de la taxa pel servei de residus sobre la base d'un sistema de pagament per generació de residus, de manera que imposés als productors de residus una taxa segons la quantitat real de residus generats, en els termes de la nova Llei 7/2022.

Sobre aquesta base, atenent, doncs, a la normativa aplicable en el moment dels fets, el TS considera que el consum d'aigua presenta una correlació positiva amb la generació de residus. Aquesta correlació es basa en el fet que el consum d'aigua depèn, entre altres factors, del nombre de persones que habiten en un domicili i del seu nivell de renda, i ambdós són indicis explicatius racionals de la generació de residus, tal com demana el principi de qui contamina paga.

Igualment, el TS considera igualment raonable el segon dels aspectes ponderats, el cabal instal·lat a cada habitatge, en contra de la sentència d'instància.

D'acord amb el que s'ha exposat, el TS estima el recurs de cassació interposat per l'Ajuntament de Barcelona i indica que la resposta a aquesta qüestió ha de ser que, atenent a la normativa en el moment de l'aprovació de la taxa de recollida de residus, el principi de qui contamina paga no exigeix la determinació prèvia i individualitzada del volum de residus generats per cada individu a la taxa pel servei de recollida, eliminació o tractament de residus sòlids urbans als efectes del càlcul de la quota tributària. En aquest sentit, resulta suficient que l'informe tècnic econòmic de taxes de recollida de residus es fonamenti en informes que vinculin el valor d'aquest servei amb el volum d'aigua consumida i el cabal nominal de cada habitatge.

Cal indicar que aquesta sentència remarca, de manera reiterada, que aquesta doctrina no seria aplicable al nou règim de gestió de residus implantat per la Llei 7/2022, que en l'article 11 regula els costos de la gestió de residus i en els apartats 3 i 4 la metodologia i els criteris que cal seguir per a la seva determinació, metodologia que ha de ser aplicada en el termini de tres anys des de l'entrada en vigor de la Llei.

23. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 24 DE JUNY DE 2024. SUBMISSIÓ A L'IMPOST DE CONSTRUCCIONS, INSTAL·LACIONS I OBRES DEL DESPLEGAMENT DE XARXES DE COMUNICACIONS ELECTRÒNIQUES UTILITZANT INFRAESTRUCTURES PREEXISTENTS. ECLI:ES:TS:2024:3588

El TS determina en aquest recurs si el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques, consistent en l'estesa de cables de fibra òptica per canalitzacions d'un altre operador o de nova col·locació, tant per les façanes d'immobles com pel seu interior, constitueix una instal·lació a l'efecte del fet imposable de l'impost de construccions, instal·lacions i obres (ICIO) d'acord amb la normativa europea en matèria de comunicacions electròniques i la jurisprudència que la interpreta.

El recurs de cassació el va interposar un ajuntament contra la sentència dictada per un jutjat contenciós administratiu que va estimar el recurs formulat per una empresa de telecomunicacions contra el decret dictat pel consistori que, en el seu dia, va desestimar el recurs

de reposició instat contra la liquidació de l'ICIO girada com a conseqüència del desplegament de noves xarxes de comunicacions electròniques.

La sentència d'instància ara recorreguda va declarar que el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques consistent en l'estesa de cables de fibra òptica per canalitzacions d'un altre operador o de nova col·locació, tant per les façanes d'immobles com pel seu interior, no constituïa una nova instal·lació a l'efecte del fet imposable de l'ICIO.

Davant aquesta sentència, l'ajuntament al·lega en el seu recurs que el desplegament de xarxes de comunicacions sí que constitueix una instal·lació subjecta a l'ICIO perquè es tracta d'una nova xarxa addicional, no d'una millora o adaptació tecnològica, i això malgrat que es faci sobre infraestructures ja existents.

L'empresa de telecomunicacions s'oposava al recurs al·legant que la instal·lació a què es refereix la liquidació es trobava sota la cobertura de l'article 34.7 de la Llei 9/2014, del 9 de maig, general de telecomunicacions —llavors vigent—, ja que es tractava d'un nou equipament que s'instal·lava utilitzant les canalitzacions ja existents, i que no s'incorria en el fet imposable de l'ICIO perquè considerava que no existia cap instal·lació, sinó un «desplegament de xarxes». Argumentava que un dels principis que inspirava la legislació europea era la disminució de costos en aquest tipus d'infraestructures tot evitant gravàmens redundants.

El TS estima el recurs de l'ajuntament interpretant igualment l'article 34.7 esmentat (actualment 49.11 de la Llei general de telecomunicacions, substancialment idèntic). La Sala entén que el fet d'instal·lar telefonia i fibra òptica per una canalització ja existent suposa incorporar una nova xarxa addicional a la ja existent i, per tant, que no es tracta d'un accés per a la interconnexió o utilització, i des d'aquesta aproximació fixa com a criteri interpretatiu que el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques consistent en l'estesa de cables de fibra òptica per canalitzacions d'un altre operador constitueix una instal·lació a l'efecte del fet imposable de l'ICIO i, en les circumstàncies del cas, comporta la realització d'una instal·lació, que requereix una declaració responsable, que s'ha de presentar davant de l'ajuntament de la imposició, que no integra una actuació d'innovació tecnològica o adaptació tècnica que suposi la incorporació de nou equipament.

24. SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM DEL 24 DE JULIOL DE 2024. RESPONSABILITAT DE L'ESTAT LEGISLADOR I PLUSVÀLUA. ECLI:ES:TS:2024:4323

La Sentència resol el recurs de cassació interposat per determinades empreses contra un acord del Consell de Ministres que desestimava sol·licituds d'indemnització per responsabilitat patrimonial de l'estat legislador formulades pels interessats, prenent com a base la STC 182/2021, del 26 d'octubre, en relació amb l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana (IIVTNU).

El pronunciament analitza la jurisprudència del TS sobre la responsabilitat de l'estat legislador i les sentències que han estat dictades pel Tribunal Constitucional en relació amb la plusvàlua, en particular la STC 182/2021.

El TS indica que la particularitat del recurs és que el recurrent no va qüestionar les liquidacions ni en seu administrativa ni judicial, ni va acreditar que el tribut aplicat

(IIVTNU) era inconstitucional perquè contravenia el principi de capacitat econòmica. En definitiva, no s'havien aportat proves que justifiquessin la inexistència de la plusvàlua i, consegüentment, mancava provar la inexistència de capacitat econòmica que justifiqués el gravamen de l'impost.

Aquesta deixadesa voluntària de naturalesa probatòria del recurrent porta el TS a afirmar que en el present cas no s'ha vulnerat el principi de capacitat econòmica, que és la *ratio decidendi* tant de la inconstitucionalitat declarada en la STC 59/2017 com de la declarada en la STC 182/2021, circumstància que serà rellevant a l'hora de determinar la inexistència d'anti-juridicitat derivada de la declaració d'inconstitucionalitat i, d'altra banda, la manca d'un dany efectiu i quantificable econòmicament, pressupòsits imprescindibles perquè la responsabilitat patrimonial pugui ésser apreciada.

Basant-se en aquesta inactivitat probatòria, el TS desestima el recurs interposat i declara que existeix responsabilitat patrimonial.

Cal tenir present que aquest criteri fixat pel TS és traslladable a molts dels recursos que s'han plantejat en relació amb la responsabilitat de l'estat legislador derivada de la inconstitucionalitat de la plusvàlua municipal.